

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ**

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Olympijské hry 2008
The Olympic games 2008**

**OLOMOUC 2010 Šárka Zemanová
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ondřej Kučera**

Já, Šárka Zemanová, prohlašuji, že jsem bakalářskou práci *Olympijské hry 2008* zpracovala samostatně a uvedla veškeré použité prameny a literaturu.

Olomouc, 20. prosince 2010

.....

ANOTACE

Cílem předkládané bakalářské práce bylo analyzovat nově postavená sportoviště využitá při Olympijských hrách v Pekingu v roce 2008.

Práce je rozdělena do několika kapitol. Každá kapitola je věnována jednomu sportovišti, skládá se ze tří částí a zahrnuje také jeho fotografii. Nejprve je uvedena poloha sportoviště a jeho popis. Následující část upozorňuje na použité prvky tradiční čínské architektury. Poslední pak poukazuje na symboliku daného sportoviště.

Z této práce vyplývá, že nově postavená sportoviště nejsou pouze přehlídkou nejnovější světové architektury, ale skrývají v sobě prvky používané v čínské architektuře již po staletí. Zároveň jsou častokrát významným čínským symbolem.

KLÍČOVÁ SLOVA

Hnízdo

Kostka

Olympiáda

Olympijské hry 2008

Olympijské sportoviště

Peking

Symbolika

Tradiční čínská architektura

Děkuji zejména Mgr. Ondřejovi Kučerovi, vedoucímu této práce, za jeho odborné rady a připomínky, bez kterých by tato práce nevznikla.

Děkuji také celé své rodině, která mi byla po celou dobu studia oporou.

Obsah

Obsah	6
1. Seznam obrázků	8
2. Ediční poznámka	9
3. Úvod	10
4. Materiály a metody	11
5. Seznam sportovišť	12
6. Pekingská sportoviště	14
6.1 Národní stadion	14
6.2 Národní plavecké centrum	17
6.3 Národní krytý stadion	20
6.4 Pekingský travnatý tenisový kurt	22
6.5 Tělocvična Čínské zemědělské univerzity	25
6.6 Tělocvična Pekingské vědecko-technické univerzity	27
6.7 Tělocvična Pekingské university	29
6.8 Pekingská olympijská basketbalová tělocvična	31
6.9 Laoshanský Velodrom	33
6.10 Pekingská střelecká hala	35
6.11 Tělocvična Pekingské technologické univerzity	37
6.12 Olympijský veslařsko-kanoistický park Shunyi	39
7. Sportoviště mimo Peking	41
7.1 Olympijské plachetní centrum v Qingdau	41
7.2 Tianjinské olympijské centrum	43
8. Závěr	45

9. Resume	49
10. Seznam literatury	50
11. Zdroje obrázků	52

1. Seznam obrázků

Obr. č. 1 Národní stadion.....	14
Obr. č. 2 Detail národního stadionu.....	16
Obr. č. 3 Národní plavecké centrum.....	17
Obr. č. 4 Národní plavecké centrum detail.....	18
Obr. č. 5 Kontrast Národního plaveckého centra a Národního stadionu.....	18
Obr. č. 6 Národní krytý stadion.....	20
Obr. č. 7 Pekingský travnatý tenisový kurt.....	22
Obr. č. 8 Letecký pohled na tenisové kurty.....	23
Obr. č. 9 Tělocvična Čínské zemědělské univerzity.....	25
Obr. č. 10 Tělocvična Pekingské vědecko-technické univerzity.....	27
Obr. č. 11 Tělocvična Pekingské Univerzity.....	29
Obr. č. 12 Pekingská olympijská basketbalová tělocvična.....	31
Obr. č. 13 Laoshanský velodrom.....	33
Obr. č. 14 Pekingská střelecká hala.....	35
Obr. č. 15 Tělocvična Pekingské technologické univerzity.....	37
Obr. č. 16 Olympijský veslařsko-kanoistický park Shunyi.....	39
Obr. č. 17 Olympijské plachetní centrum v Qingdau.....	41
Obr. č. 18 Tianjinské olympijské centrum.....	43

2. Ediční poznámka

Všechny názvy sportovišť uvádím v českém jazyce, v závorce je pak při prvním užití uveden název anglický a čínský ve zjednodušených znacích. Ostatní čínské výrazy jsou uvedeny v přepisu do latinky pomocí standardní transkripce pinyin.

3. Úvod

Olympiáda je bezesporu označením pro sílu, vytrvalost, dech beroucí výkony a davy fanoušků. Avšak hostující země se na ni nepřipravuje pouze v podobě tréninku svých sportovců, je na ni třeba připravit celé město. Všechny státy hostící olympiádu vždy s nadšením využily této příležitosti pro své obohacení po stránce architektonické. Ani Čína v tomto směru nebyla žádnou výjimkou. Zejména v Pekingu docházelo k velkým přestavbám městských částí, budování nových linek metra a samozřejmě úpravám starých sportovišť a vzniku zcela nových.

V této práci se na Olympiádu zaměřuji právě z hlediska architektury. Mým cílem je představit ji jako událost, kterou Čína využila ke svému architektonickému obohacení, avšak ani tentokrát nezapomněla na svou bohatou historii, tradici a symboličnost. Zastavím se u každého nově postaveného sportoviště a krom využití nových technologií a originálních tvarů poukáži na fakt, že i v dnešní době se čínská architektura zcela nepoddala západním vlivům, ale stále je v ní ukryto něco málo z tradiční čínské architektury, symboliky dávné Číny, či v případě Olympiády, symboliky spjaté s daným sportovním odvětvím.

První částí práce je seznam všech sportovišť, která byla použita při Olympijských hrách 2008. Jedná se o přehledný a kompletní výčet sportovišť nových, starých, zrekonstruovaných či přidružených. U každého z nich jsou uvedeny základní údaje jako například rok zhotovení, či architekt. Práce je zaměřena na sportoviště nově postavená, proto část sportovišť je uvedena pouze v tabulce ale v práci se k nim již dále nevracím.

Část druhá je věnována samotným nově postaveným budovám. Tento úsek je pro přehlednost rozdělen na dvě poloviny, a to sportoviště pekingská a ta, která jsou situována mimo hlavní město Peking. Každému sportovišti je věnována pozornost zvlášť. Sportoviště je nejprve stručně popsáno a k lepší představivosti čtenáře je také vybaveno fotografií. Následující části jsou věnovány symbolice dané stavby a využití prvků tradiční čínské architektury.

4. Materiály a metody

Práce se zaměřuje na nově postavená olympijská sportoviště, jejich symboliku a využití prvků tradiční čínské architektury.

Z velké části se má práce opírá o anglicky psanou knihu *Olympic architecture: Beijing 2008*. Kromě velkého množství fotografií se zde nachází i stručný popis každé stavby. Při posuzování prvků tradiční čínské architektury jsem pracovala především s knihou *Tradiční čínská architektura*, která obsahuje všechny potřebné informace k dané problematice. Odpovědi na otázky v oblasti symboliky jsem hledala v knize *Čínské symboly* nebo *Lexikon čínských symbolů*. Internetové zdroje jsem využila zejména pro ilustrace. Informace potřebné k mé práci se na internetu vyskytují velice stručně, s internetem jsem proto pracovala v první části kapitoly, dále jsem upřednostnila již zmíněné knihy. Taktéž jsem vycházela z vlastních postřehů a některé stavby jsem ilustrovala vlastními fotografiemi.

Postup mé práce byl následující. Nejprve jsem vytvořila tabulku všech sportovišť a doplnila ji o základní údaje. Poté jsem se věnovala každému nově postavenému sportovišti zvlášť. Opatřila jsem jej fotografií, základními informacemi a ve výše zmíněné literatuře jsem našla použité prvky tradiční čínské architektury či čínské symboliky. Po nalezení jsem daný prvek vyhledávala v příslušné literatuře, abych zjistila jeho bližší význam a důvod jeho užití. V závěru mé práce jsem shrnula použité prvky a vytvořila tabulku pro lepší orientaci.

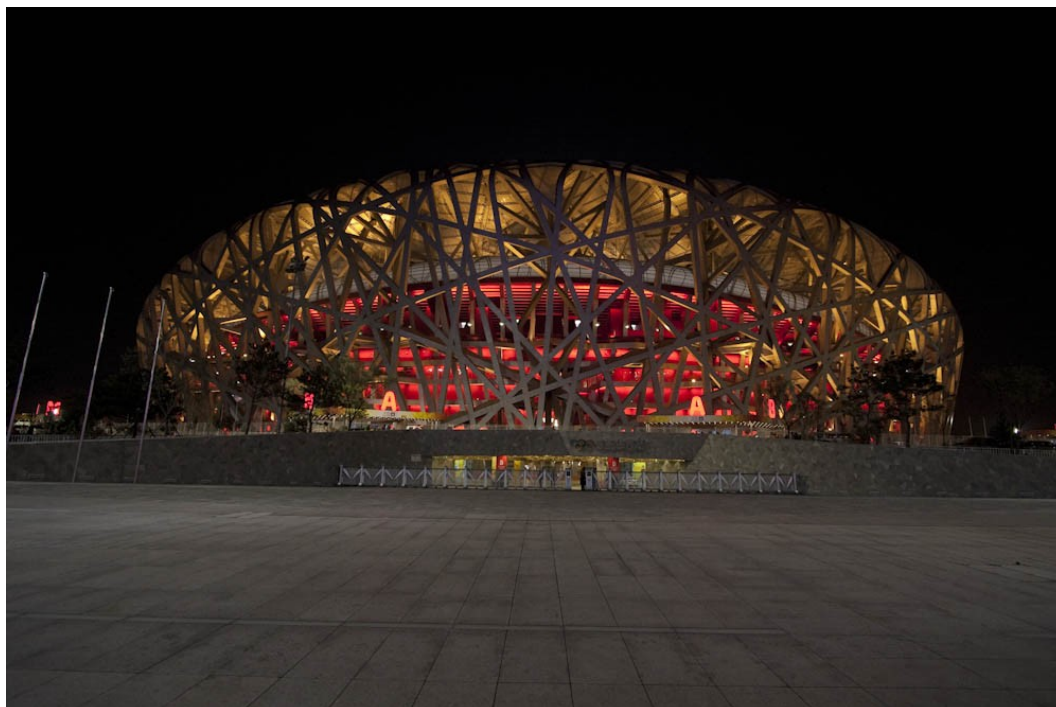
5. Seznam sportovišť

List aplikace
Microsoft Excel 97-2003

6. Pekingská sportoviště

6.1 Národní stadion

Obr. č. 1 Národní stadion

Národní stadion (National stadion, 国家体育场, Guójiā tīyùchǎng), sportoviště lépe známé pod názvem Hnízdo (Bird Nest) je synonymem Pekingské olympiády, možná novým symbolem celého Pekingu. Nachází se v olympijském areálu. Je dlouhé 333 metrů a široké 298 metrů. Vnitřní hrací plocha, která byla využita pro atletiku a fotbal, je dlouhá 182 metrů a široká 124 metrů. Taktéž se zapsala do dějin jako jedno z míst, kde se odehrávaly paralympijské hry a to opět v oblasti atletiky.¹

Stavba sestává z betonové konstrukce, která tvoří prostor vyhrazený divákům, a ocelové skořápky. Betonová konstrukce je členěna do třech sedacích sektorů, které jsou vybaveny barevnými židlemi. Barvy jsou využity právě pro odlišení sektorů, ale zároveň i pro navození barevné harmonie a příjemného celkového dojmu z hlediště. Vnější část je tvořena z obřích ocelových prutů, mezi kterými jsou velké mezery, tudíž do stavby je zvenku dobře vidět. Pruty jsou poskládány tak, aby ztvárnili již zmíněné ptačí hnízdo. Uvnitř hnízda, těsně za ocelovou konstrukcí můžeme nalézt velice prostorný

¹ <http://www.n-s.cn/en/generalinfo/introduction/> (18.4.2010).

vestibul, ve kterém se nachází nesčetné množství malých obchůdků a barů, restaurací, toalet, atd.²

Tato stavba byla dokončena v květnu 2008 čínskou firmou ARUP a švýcarskou Herzog and de Meuren, tedy společnostmi, které představili vítězný návrh stavby. Proč ale nakonec vyhrálo hnízdo? První otázka, která snad každého napadne, je: „Co má hnízdo společného s Čínou? Mají snad Číňané nějakou zvláštní zálibu v ptácích?“ Tyto úvahy nemusejí být úplně mylné. Podíváme-li se do historie čínské architektury, respektive k jejím prapočátkům, nalezneme jistou spojitost s těmito obydlími ptactva. Jak paní doc. Olivová ve své knize uvádí: „V dávných knihách, jejichž vznik a nejstarší redakce sahají do starověku, se píše, že první Číňané se od ptáků naučili stavět svá sídla na stromech. Filozofický spis *Mistr Han Fei* zmiňuje, že v nejstarších dobách, kdy bylo málo lidí, že se nemohli ubránit převaze ptáků, šelem a plazů, rozhodli se přebývat v hnízdech, aby se uchránili před nebezpečím. V knize *Zápisy o obřadech* se zase uvádí, že dávní králové neměli paláce, nýbrž sídlili v létě v hnízdech a v zimě v jeskyních. Příbytky v korunách stromů jsou skutečně jedním ze tří nejstarších typů obydlí člověka, kdy ještě neměl trvalé sídlo...“³

Avšak tento pradávny symbol rozhodně není jediným. Číňané od pradávna přikládali velký význam barvám. S jejich pomocí vyjadřovali svůj pohled na svět a právě proto byly barvy vždy nedílnou součástí odívání, malířství ale především architektury. V případě Národního stadionu se pak jedná o rudou barvu, kterou je vymalováno betonové jádro, prosvítající za ocelovými pruty. Zvolení červené barvy, v případě sportoviště, které se stalo hlavním symbolem pekingské olympiády, jistě nebylo náhodné. Červená byla pro Číňany vždy barvou nejvýznamnější. Je považována za životadárnou, barvu mládí, léta. Také má ale moc odhánět demony a zlé síly. Fonetická podoba červené barvy (hong) pak znamená velkolepý.⁴

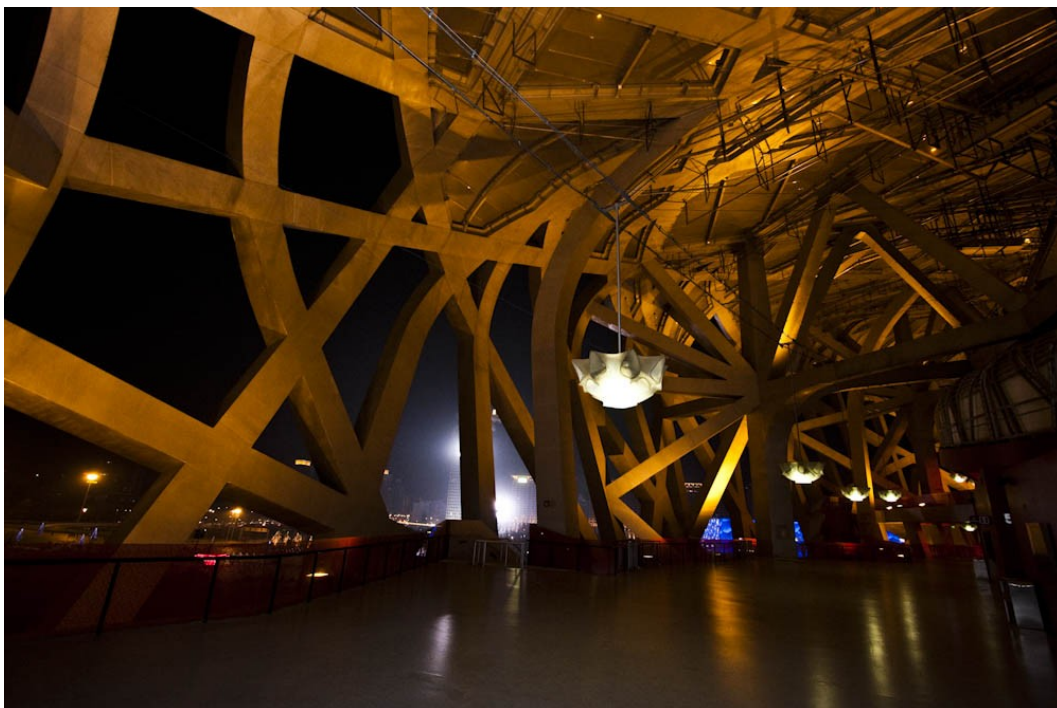
Z hlediska tradiční čínské architektury je velice typické umístění sportoviště. Nachází se na severojižní ose olympijského areálu. Toto sportoviště není zdaleka jediné, které využívá tento velice charakteristický rys čínské architektury- severojižní osu. Důraz na ni byl kladem kvůli zachování vyrovnanosti. Objevoval se jak u pravidelného

² *Olympic architecture: Beijing 2008*. Z čín. do angl. přel. Guangsen He, Xiangjiang Li, Li Li. Beijing: China Architecture & Building Press, 2008. ISBN: 978-3-7643-8834-8. s. 6.

³ Olivová, L. *Tradiční čínská architektura*. Praha: Dokořán, 2008. ISBN 978-80-7363-178-9. s. 11.

⁴ Obuchová, L. *Čínské symboly*. Praha: Grada, 2000. ISBN 80-247-9045-9. s. 27.

rozmístění palácových budov, tak v dnešní době u velkolepých staveb. Toto pro Čínu typické rozvržení budov je patrně jedním z největších rozdílů mezi evropskou a čínskou architekturou.⁵

Obr. č. 2 Detail Národního stadionu

Již zmíněná ocelová konstrukce, která je často kvůli necelistvosti a průsvitnosti pláště označována jako „nahá“, má cíleně budit dojem, že vystavuje ven vše, co je uvnitř. Obzvláště v pozdních večerních hodinách, když je venku tma a hnízdo se rozsvítí, mohou všichni kolemjdoucí s úžasem pozorovat, jak za ocelovou konstrukcí je zcela zřetelně vidět rudě vymalovaná stěna vnitřního betonového jádra, které by se mohlo označit jako srdce stavby. Z hlediska architektury je to ukázka toho, jak vnitřní část je součástí vnějšího vzhledu, jak za pomocí světla a barev můžeme ozvláštnit přes den nudně vypadající kovovou konstrukci. Zároveň z vnitřní části je nádherný výhled na okolní sportoviště. Jestliže vystoupáte po schodech výš a rozhlédnete se mezi pruty do okolí, rozprostře se před Vámi celý Olympijský areál. Z hlediska symboliky nám má tento spletenec připomínající hnízdo připodobnit místo, kam lidé mohou vkládat důvěru ve svou budoucnost. Tento největší světový multifunkční stadion má ztvárnit samotnou Čínu. Čínský vývoj, její pevnou historii, zázemí, ale především její otevřenost světu.⁶

⁵ Olivová, L. s. 27.

⁶ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 7.

6.2 Národní plavecké centrum

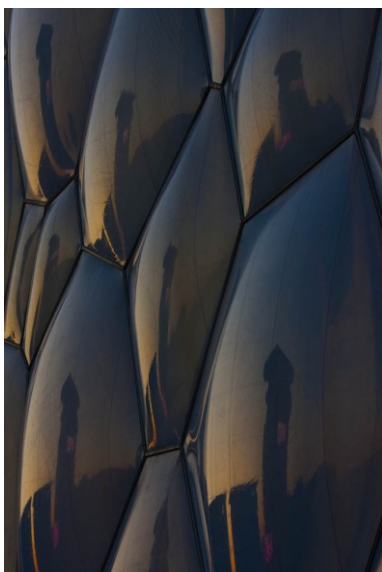
Obr. č. 3 Národní plavecké centrum

Národní plavecké centrum (National aquatics center, 北京国家游泳中心, Běijīng guójiā yóuyǒng zhōngxīn), přezdíváné Kostka, se nachází na západní straně severojižní osy Olympijského areálu. Jak již ze samotného názvu vyplývá, toto místo bylo využito pro vodní sporty, tedy plavání, skoky do vody a synchronizované plavání a to jak v období olympijských, tak i paralympijských her.⁷

Kostka byla dokončena v lednu 2008 australskými a čínskými společnostmi Shenzhen Design Consulting Co., Ltd. of CSCEC, PTW Architects (Australia) a Arup Australia. Budova je 177 metrů dlouhá i široká a 30 metrů vysoká. Je tvořena dvěma podzemními a čtyřmi nadzemními patry. Stavbu o celkové rozloze 79.532 m² tvoří ocelová konstrukce a fólie. Nestejnoměrný ocelový plášť je nahodile protkán fólií tak, aby geometrické obrazce, které společně tvoří, připomínaly molekuly vody. Těchto tři tisíce rozdílných obrazců, vypadajících jako různě velké bublinky, mají za úkol poukazovat na krásu přírody. Fólie, která je na venkovní části Kostky použita je nově vyvinutý chemický materiál ETFE, tedy Ethylen- tetrafluorethylen. Tato látka byla jmenována králem plastů, zejména pro svou tvárnost a odolnost vůči ohni a teplu. Kostka je největší budovou na světě, využívající folii a také jedinou veřejnou stavbou, jejíž vnější plášť je tvořen pouze fólií. Právě díky této fólii však budova má nenapodobitelný vzhled. Kromě bublinek je zvenku i patrně viditelná ocelová konstrukce, kterou je celá stavba tvořena.⁸

⁷ <http://www.water-cube.com/en/intro/construction/index.shtml> (18.4.2010).

⁸ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s.24.

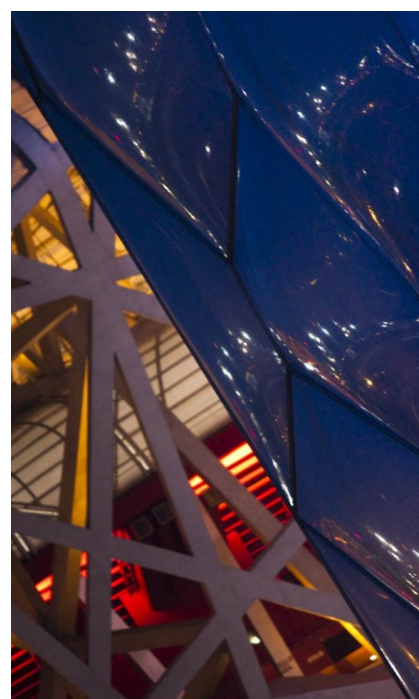
Obr. č. 4 Národní plavecké centrum detail

vedle Kostka působící dojmem neskutečné lehkosti. Modrá a červená barva. Či oválný a hranatý tvar. Nejsou to naprosté protiklady tak jako noc a den nebo ying a yang? Není to jen tak náhodou. Číňané totiž vnímají hranatost jako symbol ženskosti, zatím co ovál je znakem mužského protipólu. Proto právě tyto dvě sportoviště tvoří centrální část olympijského areálu. Stojí zde bok po boku jako muž a žena. Kostka znázorňuje lehkost, ženskost, smyslnost. Je také čínskou představou ztvárnění země.¹⁰

To už se dostáváme opět k tradiční čínské architektuře a čínské geomancii, Fengshui. Podle tohoto prastarého systému lze Zemi vnímat jako čtvercovou plochu, nad níž

Voda, jejíž molekuly stavba představuje, je velice ušlechtilým symbolem. Voda je považována za nejdůležitější z pěti prvků. Je vnímána jako prvopočátek všech věcí i dárcem života. Taktéž je symbolem ženskosti.⁹

Neposuzujme však Kostku a Hnízdo jako dvě oddělené stavby. Je dobré povšimnout si obou zároveň, postávajících bok po boku. Na první pohled jsou patrné protiklady, které znázorňují. Těžké ocelové hnízdo a

Obr. č. 5 Kontrast Národního plaveckého centra a Národního stadionu

⁹ Obuchová, L. s 78.

¹⁰ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 25.

se rozkládá kulatý baldachýn, tedy Nebesa.¹¹ Přesně jako Kostka a Hnízdo. Proto tedy byly pro hlavní olympijská sportoviště použity tyto dva nejjednodušší tvary, které pochází již ze starého principu vnímání světa, podle kterého se od pradávna například stavělo město. Země je hranatá, proto i město mělo ulice na sebe kolmé, koneckonců i na mapě Pekingu můžeme najít nespočetné množství různých pravoúhlých obrazců vytvořených ulicemi města. Proto tedy bezesporu Kostka patří do Pekingu a je jedním z důležitých symbolů moderního Pekingu, který za pomoci světových architektů vytvořil další stavbu- moderní, využívající nejnovější technologie ale zároveň opírající se o základy prastaré čínské architektury.

¹¹ Olivová, L. s. 28.

6.3 Národní krytý stadion

Obr. č. 6 Národní krytý stadion

Národní krytý stadion (National Indoor Stadium, 国家体育馆, Guójiā tǐyùguǎn), sportoviště dokončené v listopadu 2007, se nachází v Olympijském areálu, konkrétně na jeho západní straně. Budova svou barvou a tvarem sice není zdaleka tak nápadná jako dvojice Hnízdo a Kostka, avšak i ona není obyčejnou stavbou bez nápadu. Charakteristickým rysem stadionu je bezesporu aerodynamická střecha vějířovitého tvaru. Budova je 335 metrů dlouhá a 207,5 metrů široká. Na její východní straně se nachází malé náměstí čtvercového tvaru, které opět dodržuje osu celého města, čtvercového systému a pravoúhlých uliček. Toto náměstí je obklopeno jednak tímto stadionem, z jihu Kostkou a západu Pekingskou Digitální budovou (Beijing Digital Building).¹²

V období Olympijských her se zde soutěžilo v moderní gymnastice, trampolíně a házené. V průběhu Paralympiády zde fanoušci mohli fandit vozíčkářskému basketbalu. Stadion má celkovou rozlohu 80.900 m² a nabízí celých 18.000 sedadel, v případě potřeby 2.000 provizorních.¹³

Samotný sedmipatrový stadion je tvořen ocelovou konstrukcí. Při jeho výstavbě bylo s velkou důležitostí pohlíženo na Kostku a Hnízdo, dvě dominanty Olympijského

¹²<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/nis/headlines/n214203747.shtml> (23.4.2010).

¹³<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/nis/headlines/n214203747.shtml> (23.4.2010).

areálu. Tento krytý stadion i přes to, že stojí nedaleko Národního plaveckého centra, byl již od začátku stavěn v jeho stínu a při volbě materiálů se musel přizpůsobit dvěma již zmíněným dominantám, které pro něj byly hlavním vzorem. Bylo třeba dbát na jeho jednoduchost a tmavost aby i přes svou originalitu a symboličnost neubíral na jedinečnosti a výraznosti svým dvěma kolegům.¹⁴

Již zmíněná ocelová střecha se vzdouvá jako obrovská vlna od jihu směrem k severu. Využili se zde nejmodernější technologie, takzvaná „bidirectical long-spanning arch framework structure“ tedy konstrukci skládající se ze 14 ocelových nosníků vážících 2.800 tun, nesoucích již zmíněnou vějířovitou střechu. Toto zastřešení je největší obloukovou obousměrnou ocelovou střechou v zemi.¹⁵

Hovoříme-li o využití nejmodernějších architektonických prvků v této stavbě, nemůžeme opominout solární panely. Toto prvotřídní fotovoltaické energetické zařízení je složeno z 1.124 solárních jednotek. Každá tato jednotka je 120 cm dlouhá a 50 cm široká. Výkon každé z nich je 90W a nejvyšší energetické napětí je 18V.¹⁶

Vraťme se ale od moderních prvků stavby k těm tradičním. Jak již bylo zmíněno, nejvýraznějším prvkem tohoto sportoviště je střecha. Na rozdíl od evropské tradice, kde byla zdobnější částí budovy většinou fasáda, v tradiční čínské architektuře byl vždy kladen důraz právě na střechu. Velice typickým prvkem čínské střechy je přesah krovu, který se objevuje i u tohoto sportoviště. Nenalezneme zde však barevné střešní tašky, jaké se dříve využívaly u významných oficiálních budov.¹⁷ Tato střecha je tvořena ocelovou konstrukcí kombinovanou se skleněnou, průhlednou výplní. I přes využití moderního materiálu však je však střecha hluboce spjata s historií Číny. Její tvar znázorňuje rozvinutý vějíř, předmět, který i v dnešní Číně seženete na každé tržnici, v každém krámku se suvenýry, neboť je i dnes jedním z předmětů bezesporu velice typických pro tuto kulturu.¹⁸

¹⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 37.

¹⁵ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 38.

¹⁶ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 39.

¹⁷ Olivová, L. s. 23.

¹⁸ <http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/nis/headlines/n214203747.shtml> (23.4 2010).

6.4 Pekingský travnatý tenisový kurt

Obr. č. 7 Pekingský travnatý tenisový kurt

Pekingský travnatý tenisový kurt (**Beijing Olympic Green Tennis Court**, 北京奥林匹克公园网球中心, Běijīng Àolínpíkè gōngyuán wǎngqiú zhōngxīn) se nachází v Olympijském areálu. Toto sportoviště, jež tvoří 16 tenisových kurtů, bylo dokončeno v říjnu 2007 společností Shenzhen Design Consulting Co. Ltd of CSCEC. V průběhu olympiády zde probíhal souboj o zlatou medaili v tenisu, v průběhu paralympiády pak ve vozíčkářském tenisu. Deset kurtů bylo použito pro turnaje, zbylých šest sloužilo k tréninku. Celý komplex zabírá plochu 26.514 m². Je zde k dispozici 17.400 sedadel, žádná provizorní.¹⁹

I když se na první pohled toto společenství tenisových kurtů může zdát jako zcela nahodilé, při pohledu na letecký snímek či mapu je zřejmé, že i tentokrát se architekti drželi pravidel tradiční čínské architektury, tedy zachování čtvercové koncepce. Jde o soustředění budov kolem čtvercového nebo obdélníkového dvora, v případě tohoto sportoviště kolem parčíku, jehož stromky jsou vysázeny zcela

¹⁹<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/ogt/n214074586.shtml> (23.4.2010).

pravidelně. Cesta ke kurtům je přímočará, párkrát křížována pravouhle. Toto řádné uspořádání bylo využito, stejně jako v minulosti, kvůli ochraně proti neblahým nadpřirozeným živlům.²⁰

Obr. č. 8 Letecký pohled na tenisové kurty

Z hlediska symboliky je nejdominantnějším kurtem Central court, tedy Středový kurt. Jedná se také o kurt rozlohou největší. Jde o stavbu atypického tvaru, která má svými zvláštními liniemi připomínat rozkvetlý květ lotosu. Tento květ je tvořen dvanácti do kola uspořádanými bloky, které symbolizují okvětní lístky. Kurty číslo 1 a 2 jsou tvořeny podobným způsobem, ale v porovnání se Středovým kurtem jsou podstatně menší, což ještě víc umocňuje jeho nadvládu.²¹ Lotos je v Číně považován za nejušlechtlejší rostlinu. Jeho významnost mu přiklání i buddhismus, který ho řadí mezi osm buddhistických pokladů. Lotosový květ má z hlediska čínské symboliky mnoho významů. Čistotu, skromnost,... Toto sportoviště se však skládá z více květů, což může také značit jednotu, harmonii.²²

Je dobré si povšimnout také počtu květů. Trojka je z hlediska číselné mystiky velice magické číslo. Znárodnuje základní trojici- člověka, Zemi a Nebesa. Neboť člověk je mezi Nebem a Zemí, stala se trojka právě jeho symbolem. Trojka je pro

²⁰ Olivová, L. s. 27.

²¹ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 53.

²² Eberhard, W. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. Z něm. přeložila Eva Černá. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2001. ISBN 80-7207-401-6., s. 142.

Číňany významná i proto, že rok má čtyři trojice měsíců, nebo protože symbolem dlouhého života je trojice přátel.²³

²³ Obuchová, L. s. 38.

6.5 Tělocvična Čínské zemědělské univerzity

Obr. č. 9 Tělocvična Čínské zemědělské univerzity

Moderní budova Tělocvičny Čínské zemědělské univerzity (China Agricultural University Gymnasium, 中国农业大学体育馆, Zhōngguó nóngyè dàxué tǐyùguǎn) se nachází v kampusu university, u východní koleje. Sportoviště, dokončené v lednu 2007, bylo využito pro sportovní odvětví zápas. Při paralympijských hrách zde fanoušci mohli fandit volejbalu vsedě. Tělocvična je velká 23.950 m². Na tomto prostoru můžete nalézt 6.000 sedadel, k dispozici je také 2.500 míst provizorních. ²⁴

Budova byla navržena projektujícími kanceláři Architecture Design and Research Institute a South China University of Technology tak, aby zapadala mezi ostatní stavby kampusu a zároveň byla výrazná a dobře rozpoznatelná. Vnitřek je členěn na hlavní zápasovou halu a přidruženou halu, bazén. Tyto dvě části jsou ještě doplněny několika terasami. Rozměry hlavní haly jsou 90x 90m a je možné zde umístit až tři žíněnky. V přidružené hale se nachází pět žíněnek pro rozcvičení zápasníků, místnosti pro management, sportovce- jejich trénink a odpočinek. Po olympiádě tato část byla proměněna v plovárnu. ²⁵

Originalitu stavby však tvoří spíše její zevnějšek. Dominantním prvkem je střecha. Čínští architekti již po staletí tvoří střechy odlišným způsobem než evropští.

²⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 64.

²⁵ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 64.

Zatímco v Evropě se většinou vynášejí trojúhelníkové vazby, pro čínskou střechu je typická trámová soustava.²⁶ Střecha tělocvičny je tvořena podobným způsobem z nařasených desek, které jsou asymetricky skládány. Vzniklý tvar střechy nelze jednoduše popsat. I přes to, že střecha má ostré hrany a může tak evokovat symbol ženskosti, její převisy a pevné tvary mají naopak ztvárňovat mužnost, která bezesporu se zápasem souvisí.

I toto sportoviště využilo moderní technologii, jedná se o neuvěřitelné energeticky úsporné osvětlení. Díky čtyřem stům oknům může do budovy proniknout velké množství slunečního světla, ale zároveň se jedná o vynikající systém ventilace, neboť 120 oken je možné dálkově ovládat a tak v případě potřeby vpustit dovnitř dávku čerstvého vzduchu. Díky tomuto velice jednoduchému systému se dá tomuto sportovišti připsat jedno velké plus a to, že během olympijských her došlo k téměř nulové spotřebě energie.²⁷

²⁶ Olivová, L. s. 20.

²⁷ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 67.

6.6 Tělocvična Pekingské vědecko-technické univerzity

Obr. č. 10 Tělocvična Pekingské vědecko-technické univerzity

Tělocvična Pekingské vědecko-technické univerzity (Beijing Science and Technology University Gymnasium, 北京科技大学体育馆, Běijīng kējì dàxué tīyùguǎn) byla postavena na středové ose univerzitního kampusu. Dokončena byla, stejně jako většina sportovišť, koncem roku 2007, konkrétně v listopadu. Budova byla navržena Architektonickým a Výzkumným institutem Tsinghua Univerzity (Architecture Design and Research Institute of Tsinghua University), který již od samého začátku do detailu promýšlel její využití.²⁸

V prvé řadě se samozřejmě soustředil na blížící se olympiádu. V této tělocvičně se bojovalo o medaile v Judu a Taekwon-du, čímž se také architekti nechali inspirovat. Budova, která je z velké části betonová a ocelová, ve svých tvarech skrývá symboliku spjatou právě s těmito sporty. Stupňovité vyvýšení budovy v kombinaci s rezavě červeným kovovým oplechováním představuje „pásek“, velice významnou část oděvu těchto dvou již zmíněných sportů. Zatímco přímé linie ve spojení se sousoším z betonových bloků ztělesňují energii a šarm sportů, precísní rozdělení vyvýšeniny a

²⁸<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/stg/headlines/n214196192.shtml> (2.5.2010).

pravá struktura kovů jsou znamením sebejistoty a výbušné síly jak Taekwon-do tak Juda.²⁹

I samotné okolí napovídá, k jakým účelům bylo místo předurčeno. Mezi stromovím můžeme najít v podobě betonových bloků jistý druh umění. Na těchto blocích jsou k vidění na červeném pozadí bílé postavičky znázorňující různé kopy a chvaty.³⁰

Architekti však pomysleli i na využití během paralympiády, neboť v této době bylo místo využito pro ragby a vozíčkářský basketbal. Proto bylo zrekonstruováno tak, aby odpovídalo všem požadavkům hendikepovaných sportovců.

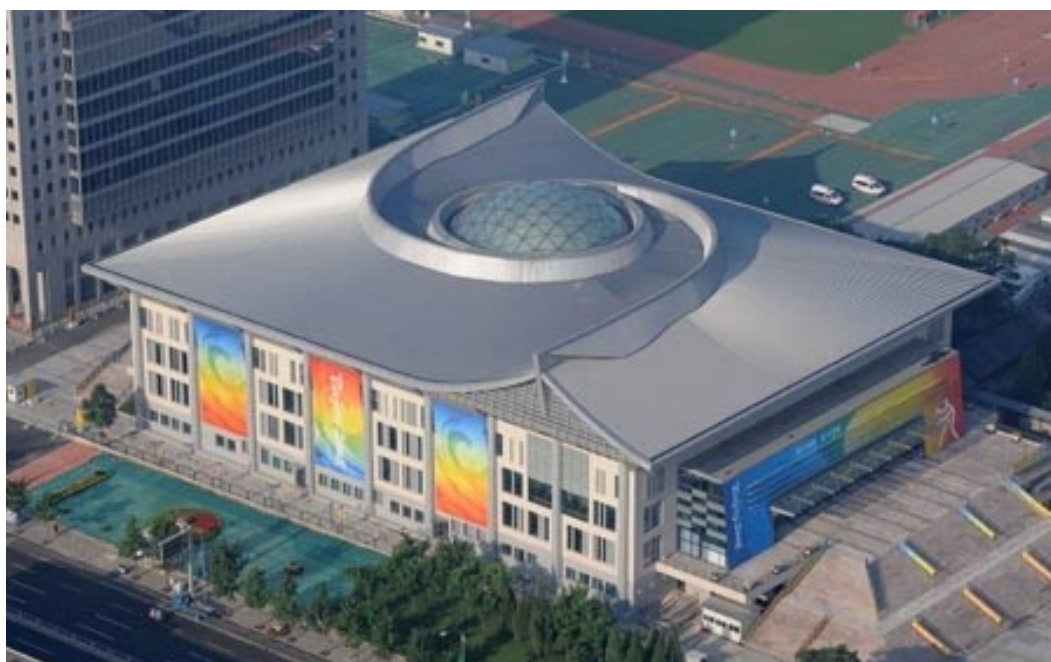
Při navrhování budovy se architekti neinspirovali v tradiční čínské architektuře, ale spíše v historii univerzity samotné. Nepoužili tedy tradiční stavební materiál, kterým je dřevo, ale nechali se inspirovat původním názvem Pekingský institut železa a oceli (Beijing Iron and Steel Institute). Právě proto je budova z velké části kovová, místy rudě zbarvená. O symbolice této vznešené barvy se zmiňuji již u prvního sportoviště - Národního stadionu.³¹

²⁹ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 74.

³⁰ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 74.

³¹ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 74.

6.7 Tělocvična Pekingské university

Obr. č. 11 Tělocvična Pekingské Univerzity

Tělocvična Pekingské Univerzity (Peking University Gymnasium, 北京大学体育馆, Běijīng Dàxué tìyùguǎn) se nachází v kampusu univerzity nejstarší nejen v Pekingu, ale celé Číně a také bezesporu jedné z nejprestižnějších čínských univerzit. Sportoviště bylo navrženo Architektonickým a Výzkumným Institutem Tongyi Univerzity (Architectural Design and Research Institute, Tongyi University). V průběhu Olympijských her se zde uskutečnily zápasy ve stolním tenisu. Jde o historicky první sportoviště světa, které bylo postaveno pro tento sport.³²

Jako jedno z mála sportovišť se tělocvična nenachází na severojižní ose kampusu. Výběr místa nebyl jednoduchý. Prastará univerzita je omezená jednak svou rozlohou, ale i zbývajícím volným prostranstvím. Taktéž bylo nutné brát ohled na historické hodnoty, zejména pak uchránit památkové domy spolu s šesti stromy. Z tohoto důvodu bylo sportoviště situované v severojižním rohu kampusu.³³

Tělocvična, dokončena v prosinci 2007, má velmi charakteristický tvar. Jedná se z velké části o vyztuženou betonovou konstrukci tvořící pravoúhelník. Dominujícím prvkem celé stavby je střecha, s po staletí oblíbenými přesahy, která i tentokrát, kromě

³² <http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/pkg/headlines/n214208251.shtml> (3.5.2010).

³³ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 88.

praktického účelu, slouží spíše dekorativně. Stejně jako v případě tělocvičny Čínské zemědělské univerzity není střecha tvořena tradičními půlkruhovými keramickými taškami, nýbrž ocelovými deskami. Ty tvoří půlkruh o rozpětí 64m. Při pohledu z vrchu střecha působí dojmem obrovského ocelového víru, v jehož středu se zmítá prosklená koule. Dvě do sebe kroutící se části tohoto víru jsou ztvárněním rychlosti, síly a rotace typické pro ping-pong a zároveň i ztělesněním všech představ o národu, Pekingské univerzitě, národním sportu i budově samotné. Patrně právě proto je sportoviště také známo pod přezdívkou „China Ridge“ (Páteř Číny).³⁴

Na střechu není nutné pohlížet pouze z ptačí perspektivy. Její symbolika je patrná i z profilu. Odtud není vidět zmíněný vír, avšak zcela viditelným se stává skleněný míček. Tato prosklená koule, která je přímo ve středu zvržené střechy, znázorňuje ping pongový míček.³⁵

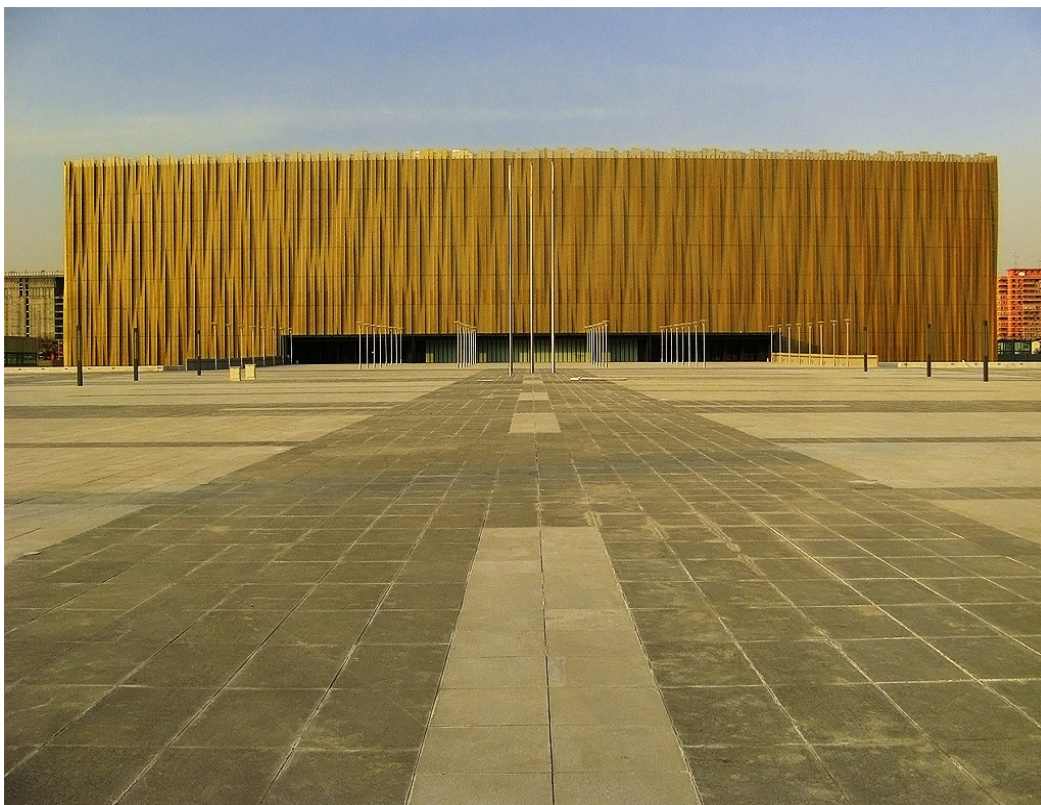
Kromě střechy se na budově nachází další velice typický prvek pro tradiční čínskou architekturu. Jde o trám na pravé straně budovy, jímž je podepřena střecha ve svém nejvyšším bodě. Trámy a sloupy tvořily nosný systém budovy v čínské architektuře již od nejstarších dob. Většinou se vyráběly z borového dřeva. Neboť váha celé budovy spočívala právě na těchto sloupech, zdi nemusely být tak kvalitní, často se proto dělaly výplně okrasné z různých křehkých materiálů.³⁶ V případě tělocvičny jde však spíše o ozdobný sloup, v jehož vrcholu začíná vír směřující ke skleněnému míčku, tedy středu střechy.

³⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 86.

³⁵ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 86.

³⁶ Olivová, L. s. 20.

6.8 Pekingská olympijská basketbalová tělocvična

Obr. č. 12 Pekingská olympijská basketbalová tělocvična

Pekingská olympijská basketbalová tělocvična (Beijing Olympic Basketball Gymnasium, 北京奥林匹克篮球馆, Běijīng Àolínpíkè lánqiúguǎn) se nachází v kulturním a sportovním centru Wukesong. Byla postavena Pekingským Architektonickým Institutem (Beijing Institute of Architectural Design) v lednu 2008 a o pár měsíců uvítala basketbalové fanoušky i sportovce.³⁷

Budova má tvar kvádrů bez výrazného zdobení či dominantní střechy. Jedná se sice o velice jednoduchou, stejnotvárnou avšak originální budovu. Všechny strany jsou bez rozdílu tvořeny zlatými hliníkovými pruty, které jsou nerovnoměrně poskládány vedle sebe. Každý ze zmíněných prutů je perforovaný. Velké množství malých otvorů hustě uskupených ve své blízkosti slouží k dekoračním účelům a také umožňují rozsvícení budovy ve večerních hodinách. Stavitelé se tak postarali o to, že v jakémkoliv ročním období, denní či noční hodině budova vypadá jako nikdy

³⁷<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/wis/n214230615.shtml> (3.5.2010).

nevadnoucí pole ve větru se klátících pšeničných klasů.³⁸ Čínskou nejtypičtější poživatinou je bezesporu rýže, avšak i přes to budova ztvárňuje zmíněnou pšenici. Je to z toho důvodu, že pšenice je daleko důležitější plodinou, neboť ji lze pěstovat i v místech, kde se rýži nedaří. Již v Knize písní se o ní hovoří jako o zrní, které zachraňuje životy.³⁹

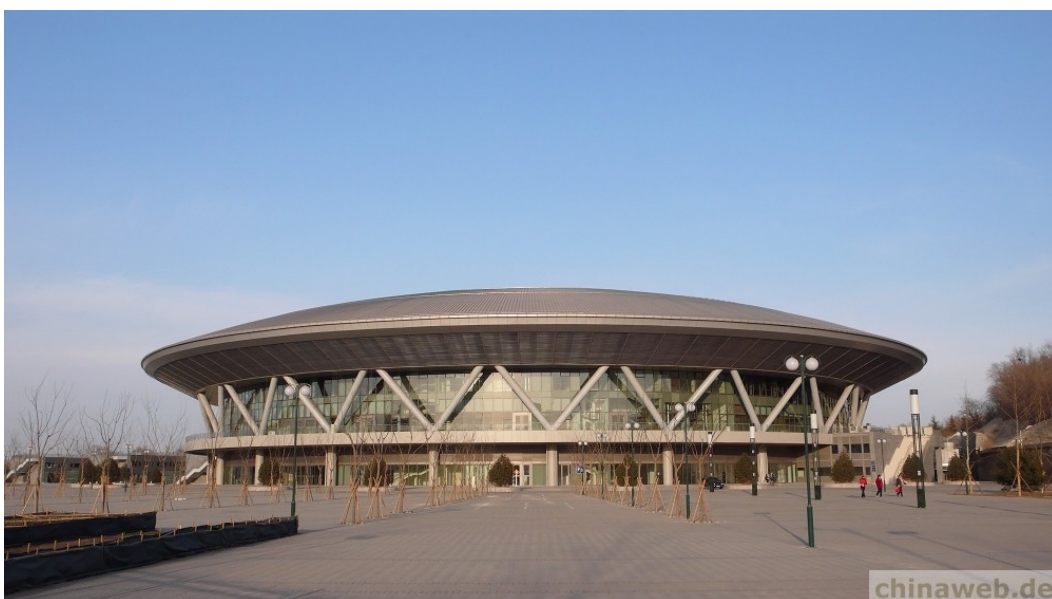
Použitá zlatá, či žlutá, barva má posvátný význam. Výslovnost žluté barvy (huang) je homofonní se slovem znamenajícím císař, císařský. Proto také byla barvou, kterou nosil výhradně jen panovník. Nebylo tedy možné pro budovu vybrat urozenější barvu. V tradiční čínské architektuře se používala jako barva střech císařského paláce.⁴⁰

³⁸ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 94.

³⁹ Eberhard, W., s. 208.

⁴⁰ Obuchová, L., s. 29.

6.9 Laoshanský Velodrom

Obr. č. 13 Laoshanský velodrom

Laoshanský velodrom (Laoshan Velodrom, 老山自行车馆, Lǎoshān zìxíngchēguǎn) se nachází na západní části hory Laoshan, v pekingské městské čtvrti Shijingshan, nedaleko zábavního parku Bajiao.

Stavba připomínající obrovský létající talíř byla postavena podle návrhu Čínského Institutu pro Letecké a Kosmické Architektonické Projekty (China Institute of Aerospace Architectural Design) a Institutem pro Design a Výzkum Provincie Guandong (Architectural Design and Research Institute of Guangdong Province). V listopadu 2007 byla stavba dokončena a sportoviště bylo plně připraveno na blížící se olympiádu i paralympiádu. V průběhu obou událostí bylo využito pro sportovní odvětví cyklistika (na dráze).⁴¹

Stavba je zvenku tvořena ocelobetonovou konstrukcí a dvojitou kulatou střechou ve tvaru mušle. Tato střecha se skládá ze tří částí, tří prstenu, jejichž váha dosahuje 1.400 tun. Prstence však nepokrývají celou střechu, ale v samém středu ponechávají otevřený prostor pro střešní okno, které je velké 56m². Pro bezpečnost sportoviště je toto okno tvořeno dvěma vrstvami polykarbonátových panelů, přes které se venkovní světlo rozptyluje.⁴²

⁴¹<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/lsv/headlines/n214210791.shtml> (28.4.2010).

⁴² *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 106.

Vnitřek budovy je členěn do tří pater, z nichž první je určeno pro skladování kol a vybavení. Druhé patro je hlavním patrem budovy. Právě v něm se nachází cyklistický okruh. Třetí patro je spíše technickým zázemím, slouží pro monitorování budovy, je tedy vybaveno potřebným bezpečnostním a monitorovacím zařízením.⁴³

Laoshanský velodrom má také své velké prvenství. Je prvním čínským krytým velodromem vybaveným dřevěnou dráhou. Sportoviště nebylo využito pouze jako místo utkání mezinárodních špičkových sportovců. Taktéž je základnou UCI (International Cycling Union) a místem, kde trénuje národní tým.⁴⁴

Z hlediska symboliky se sportoviště inspirovalo ve sportu samotném, tedy cyklistice. Tvar budovy znázorňuje cyklistickou helmu.⁴⁵

Prvky tradiční čínské architektury zde můžeme najít opět v podobě sloupů, o kterých jsem se zmiňovala již u Tělocvičny Pekingské univerzity. Svým kulatým půdorysem a zaoblenou střechou je stejně jako Národní stadion symbolem mužnosti.

⁴³ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 106.

⁴⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 106.

⁴⁵ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 106.

6.10 Pekingská střelecká hala

Obr. č. 14 Pekingská střelecká hala

Pekingská střelecká hala (Beijing Shooting Range Hall, 北京射击馆, Běijīng shèjīguǎn) se nachází v pekingské městské části Shijingshan, tedy ve stejné čtvrti, kde můžete nalézt i Laoshanský velodrom. Stavba byla navržena Architektonickým a Výzkumným Institutem Tsinghua Univerzity (Architectural Design and Research Institute of Tsinghua University). K jejímu dokončení došlo v červenci 2007. V průběhu her se zde uskutečnila kvalifikace a finále 11 střeleckých disciplín, skládajících se ze střelby na vzdálenost 10 metrů, 25 metrů a 50 metrů. Tytéž disciplíny zde fanoušci mohli shlédnout v průběhu paralympijských her.⁴⁶

Budova je tvořena z velké části ocelobetonovou konstrukcí, která je rozdělena na dvě části a to halu pro kvalifikační zápasy a halu určenou pro finále. Budovy jsou propojeny výraznou střechou, která zasahuje až do poloviny pravé haly, a po té se postupně stáčí zpět. Tvoří tedy písmeno D, jehož špička je vyplněna tradiční červenou

⁴⁶<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/bsh/headlines/n214116025.shtml> (20.4.2010).

barvou. Budova na levé straně je taktéž tvořena ocelovou konstrukcí, ta je kombinací skla a dřeva. Okolí celého sportoviště zdobí velké množství stromků a keřů.⁴⁷

Tvar sportoviště byl výrazně ovlivněn sportem. Vzhledem k tomu, že jde o střelnici, architekti čerpali inspiraci ze střelby. Při zrodu podoby tohoto olympijského sportoviště se jeho tvůrci vrátili v čase o pár staletí zpátky. Opomněli dnešní dobu moderních zbraní a zavzpomínali na časy dávno minulé, kdy se po lesích proháněli lovci a snažili se vyhrát souboj nad zvířetem za pomoci luku a šípu. Právě luk a šíp, jedny z prvních střelných zbraní, ztvárňuje budova pekingské střelnice. Již zmíněná spojnice budov, písmeno D je právě tímto lukem. Vedlejší budova s dřevěnými prvky symbolizuje les, k umocnění tohoto dojmu napomáhá i zeleň v okolí.⁴⁸

Myšlenku lesa se snažili architekti udržet i uvnitř budovy. Z toho důvodu, ani v interiérech nechybí využití dřeva. Důraz je také kladen na dostatek čerstvého vzduchu a světla. Stejně jako je tomu v lese, kde stromy rostou volně, neplánovaně, snažili se tvůrci budovy o pokoření pevně daných definicí a ukončení. Budova byla postavena tak, aby působila dojmem otevřenosti a vzdušnosti. Tak aby zevnitř bylo bez problémů vidět okolí a naopak aby z venku pronikaly dovnitř sluneční paprsky.⁴⁹

Jako jedno z mála nových sportovišť využívá střelnice základní stavební materiál používaný od nejstarších dob, tedy dřevo. Dřevěné prvky se vždy natíraly lakem různých barev, nejčastěji pak červenou, zelenou nebo modrou. Sportoviště se však touto tradicí neřídilo a to hlavně kvůli docílení přírodního dojmu, ztvárnění lesa.⁵⁰

⁴⁷ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 116.

⁴⁸ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 116.

⁴⁹ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 122.

⁵⁰ Olivová, L. s. 20

6.11 Tělocvična Pekingské technologické univerzity

Obr. č. 15 Tělocvična Pekingské technologické univerzity

Tělocvična Pekingské technologické univerzity (Beijing University of Technology Gymnasium, 北京工业大学体育馆, Běijīng Gōngyè Dàxué tǐyùguǎn), se nachází v jihovýchodní části kampusu. Tělocvična byla postavena v roce 2007, poslední práce se zde dokončily v říjnu. Stavba navržena Architektonickým a Výzkumným Institutem Jihočínské Technologické Univerzity (Architectural Design and Research Institute, South China University of Technology) byla v průběhu Olympiády využita pro badminton a rytmickou gymnastiku.⁵¹

Stavba je tvořena ocelobetonovou konstrukcí, tedy stejnými materiály jako převážná většina sportovišť postavených pro Olympijské hry 2008. Komplex se skládá ze dvou budov propojených úzkou plošinou. Větší z nich je soutěžní hala a menší slouží jako místo pro rozcvičení, zahřátí. Obě budovy jsou téměř identické, výrazně se liší pouze velikostí. Dominantním prvkem těchto dvou šedo-stříbrných hal je střecha, která má nepravidelný, oválný tvar. Tyto harmonické, klidné křivky by měly připomenout

⁵¹<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/btg/headlines/n214172596.shtml> (5.5.2010).

badminton. Na rozdíl od jiných sportovišť se však budova nesnaží napodobovat zjev badmintonové pátky, či oděv hráče, ale dává volnost představivosti každého z nás.⁵²

Ani tato stavba se nenechala zahanbit a zapsala se ve světě architektury svým prvenstvím. Větší budova, tedy soutěžní hala, se pyšní největším rozpětím střechy na světě, které činí 93 metrů. Tento obří disk, jak by se dala střecha označit, je položen na 36 ocelobetonových sloupech, které jsou rovnoměrně rozmístěny po obvodu. Střecha na menší budově by se dala označit za kopii první zmíněné. Jde pouze o menší provedení ležící na 20 sloupech.⁵³ Těchto 56 sloupů a dvě výrazné střechy jsou opět typickými symboly tradiční čínské architektury.

Neboť celá budova není příliš barevná, kov a beton je místy doplněn pouze dřevem a sklem, okolí budov bylo ozdobeno barevnými chodníčky. Zvoleny byly světlé barvy a to šedá, zelená a žlutá.⁵⁴

⁵² *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 126.

⁵³ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 126.

⁵⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008.* s. 129.

6.12 Olympijský veslařsko-kanoistický park Shunyi

Obr. č. 16 Olympijský veslařsko-kanoistický park Shunyi

Olympijský veslařsko-kanoistický park Shunyi (Shunyi Olympic Rowing. Canoeing Park, 顺义奥林匹克水上公园, Shùnyì Àolínpǐkè shuǐshàng gōngyuán) se nachází na řece Chaobaihe, v pekingské městské čtvrti Shunyi, která propůjčila parku své jméno. Sportoviště bylo dokončeno v červenci 2007 díky architektům z čínské firmy Beijing Tianhongyuanfang Architectural Design Co. Ltd. a kolegům z americké společnosti EDAW Inc.⁵⁵

Jak již ze samotného názvu sportoviště vyplývá, místo bylo využito pro sportovní odvětví veslování, kánoe/kajak (rychlostní kanoistika a vodní slalom) a plavecký maratón. V průběhu paralympijských her bylo využito při veslařských závodech.⁵⁶

⁵⁵ <http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/src/headlines/n214116110.shtml> (4.5.2010).

⁵⁶ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 134.

Pro stavbu bylo vybráno místo neudržované země porostlé plevelem a rákosem. Architekti z této nekultivované země, kromě nového sportoviště, vytvořili kus přírody, kterému dominuje obrovská vodní plocha. Zelená plocha má rozsah 580.000 m².⁵⁷

Vodní plocha je rozdělena na dráhy se stojatou vodou a oblast s tekoucí vodou. Celá vodní plocha je obrovským obdélníkem, uprostřed kterého se nachází ostrůvek. Jde o vodní okruh, který byl vytvořen speciálně kvůli slalomu na kánoích/kajacích. Vodní plocha o velikosti 635.000m² je lemována tribunami a zelení, kde se diváci mohli usadit a fandit.⁵⁸

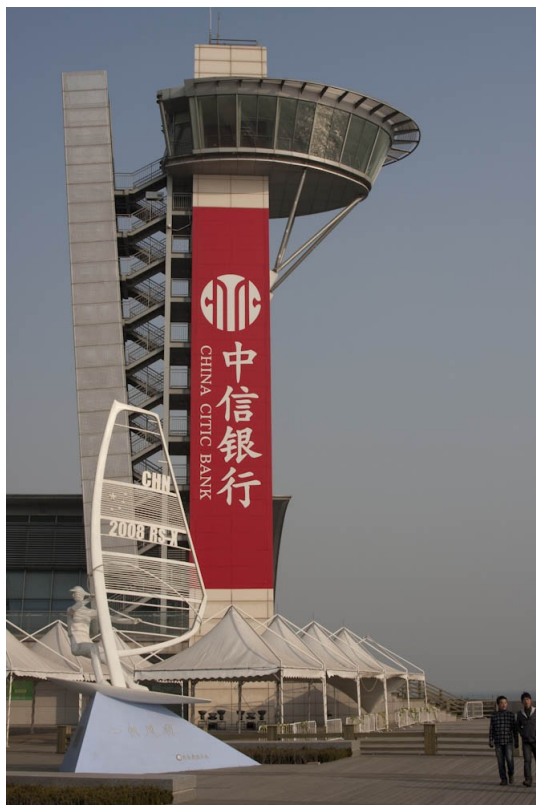
Co se týče symboliky tohoto sportoviště, výjimečně zde nenalezneme žádnou budovu, jejíž tvar by znázorňoval sportovní odvětví, či byl jedním z typických symbolů Číny. Sportoviště se snaží být především harmonickým místem, z kterého sálá klid a pozitivní energie. I tím by se však dalo označit za typicky čínské, neboť všechny symboly, ornamenty, sošky se snaží přivodit harmonii, kterou toto místo samo představuje.

⁵⁷ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 134.

⁵⁸ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 134.

7. Sportoviště mimo Peking

7.1 Olympijské plachetní centrum v Qingdau

Obr. č. 17 Olympijské plachetní centrum v Qingdau

Mezinárodní plachetní centrum (Qingdao Olympic Sailing Center, 青岛奥林匹克帆船中心, Qīngdǎo Àolínpìkè fānchuán zhōngxīn) pro 29. Olympijské hry je jedním z mála sportovišť, které se nenachází v čínském hlavním městě Pekingu. Bylo pro něj vybráno místo staré loděnice Beihai v Qingdajském zálivu Fushan, čínské provincii Shangdong, městě Qingdao.⁵⁹

Centrum bylo dokončeno v lednu 2008, za jeho vznikem stojí Pekingský Institut Architektury a Designu (Beijing Institute of Architectural Design). Sportoviště pokrývá rozlohu 45 hektarů. Je možné ho rozdělit na dvě základní části- vodní a pozemní. Na souši se nachází pět budov, přístav a pobřežní část. Neboť je centrum odtrženo od pekingského dění, bylo nutné i zde vybudovat Olympijskou vesnici, zázemí pro administrativní a soutěžní správní centrum, sportovní centrum, tiskové centrum,

⁵⁹<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/qdm/n214076069.shtml> (6.5.2010).

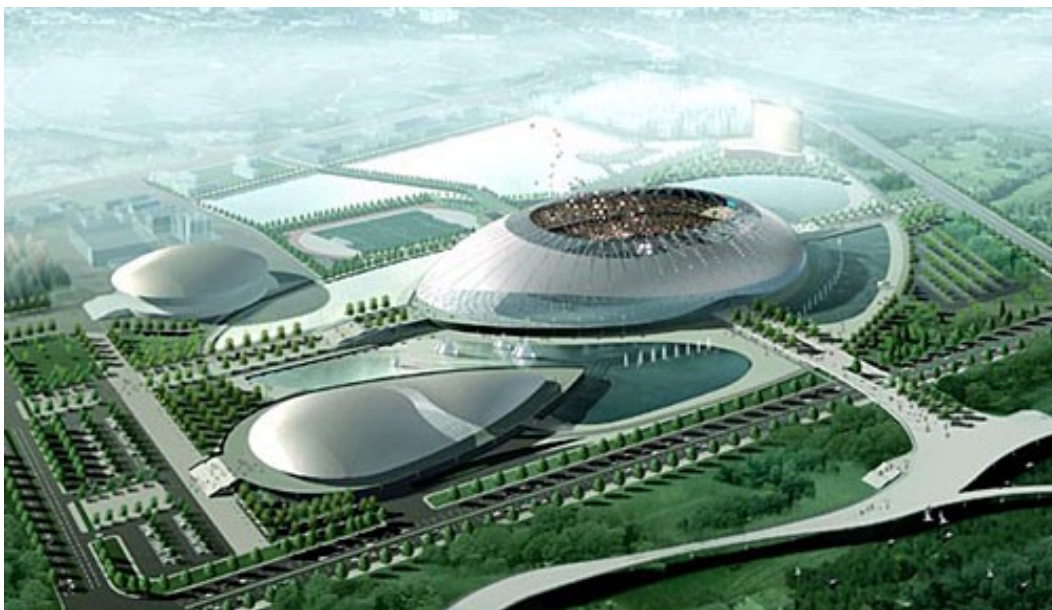
logistické a provozní centrum a také další přidružená zázemí. Tedy vše, co je třeba zajistit pro správný chod Olympiády, ať už jde o ubytování sportovců, jejich trénink, zábavu, atd. Vodní část se skládá z hlavního vlnolamu, vedlejšího vlnolamu, mola, přístavní hráze a upraveného břehu.⁶⁰

Toto centrum, které je lemováno mořem a horami, je jednou z dominant města. Materiál tvořící budovy je převážně sklo, kov a kámen. Každá z budov, ať už Vyhlídková věž nebo budova Atletického centra, má svůj jedinečný tvar, avšak všechny jsou navrženy tak, aby se k sobě vzájemně hodily, ale zároveň ukrývají symboliku spjatou s mořem a loděmi. Ztvárňují například stěžeň s košem, který byl nedílnou součástí lodě v dřívějších dobách, či loďky různých tvarů a velikostí.⁶¹

⁶⁰ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 146.

⁶¹ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 147.

7.2 Tianjinské olympijské centrum

Obr. č. 18 Tianjinské olympijské centrum

Tianjinské olympijské centrum (Tianjin Olympic Center Stadium, 天津奥林匹克中心体育场, *Tiānjīn Àolínpǐkè zhōngxīn tǐyùchǎng*) je situováno do jihozápadní části městského centra. Bylo navrženo japonskou firmou Ingerosec Corporation a čínským Tianjinským Istitutem Architektury a Designu (Tianjin Institute of Architectural Design). K jeho dokončení došlo v srpnu 2007.⁶²

Centrum pokrývá celkem 966.000 m². Tato plocha obdélníkového tvaru se skládá z několika málo silniček, které dodržují čtvercové rozvržení. Na severojižní ose, přímo v jejím středu, se nachází největší budova Stadion olympijského centra. Ten je ze všech stran obklopen vodou, na každou světovou stranu z něj vede jedna cesta. V popředí stadionu se nachází dvě budovy, které vypadají jako jeho malé kopie. Každá je symetricky postavena po jednom boku stadionu na okraji vodní plochy. Okolí budov je lemováno zelení, v pozadí se přímo proti stadionu tyčí televizní věž.⁶³

Hlavním tématem tohoto centra je voda, nejdůležitější z pěti prvků, jejíž symboliku uvádím již u druhého sportoviště Národního plaveckého centra. Kromě velké vodní plochy oddělující budovy se symbolika skrývá i v budovách samotných. Všechny budovy mají tvar kapky. Olympijské centrum a Vodní centrum mají stejný tvar

⁶² *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 152.

⁶³ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 152.

aerodynamické kapky, pouze se liší svou velikostí. Spolu s Tianjinskou tělocvičnou tvoří tři kapky vody, tři perly dopadající na velký nefritový podnos.⁶⁴ Nefrit a perla jsou symboly velice důležitých a cenných prvků. Nefrit je považován za kámen Bohů a v Číně byl od pradávna ceněn více než zlato. Symbolizuje dokonalost, krásu, urozenost a upřímnost. S kapkami vody, které jsou zástupcem prvku ze všech nejdůležitějších, tvoří dokonalý pár.

Stadion je z těchto tří kapek čiré vody největší. Může být také vnímán jako metafora pro kapku, která zmrzla v letu, když z nebes padala směrem do vody. Spolu s ostatními sportovišti symbolizuje návrat člověka k přírodě.⁶⁵

Z hlediska symboliky je dobré si povšimnout, že kapky jsou právě tři. O významu tohoto čísla jsem se již zmiňovala.

Z pohledu tradiční čínské architektury, kromě dodržení severojižní osy a čtvercového rozvržení, bylo využito dominantní střechy. Na její výstavbu bylo použito kovu a skla. V případě Stadionu byla střecha vytvořena kovovými pláty, které vytvořily postranní část a uvnitř ponechaly kulatý otvor. Střecha druhé kapkovité budovy je podstatně menší a kov pokrývá celou plochu. Taktéž u třetí kulaté budovy byl využit kov pro pokrytí celé vrchní části.⁶⁶

⁶⁴ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 152.

⁶⁵ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 152.

⁶⁶ *Olympic architecture: Beijing 2008*. s. 152.

8. Závěr

Cílem práce bylo analyzovat nově postavená sportoviště pro Olympijské hry 2008 v Pekingu. Zaměřila jsem se na prvky tradiční čínské architektury a symboliku sportovišť. Snažila jsem se dokázat, že nová sportoviště nejsou jen nahodilým shlukem betonu a železa. I přes to, že za vznikem některých z nich stojí zahraniční firmy, každé ze sportovišť v sobě skrývá něco typicky čínského, pro laika na první pohled možná nezřejmého.

Větší pozornost byla věnována Národnímu stadionu a Národnímu plaveckému centru, neboli Hnízdu a Kostce. Tyto stavby, které se staly symboly celé olympiády, v sobě skrývají symboliky ze všech sportovišť nejvíce. Obzvláště zajímavý je pohled na obě sportoviště současně. Na první pohled jsou patrné kontrasty mezi těmito dvěma stadiony. Jedná se zejména o barevnou různorodost (modrá vs. červená), či rozdílnost tvaru stavby (ovál vs. kostka). Práce poukazuje na vnímání těchto tvarů jako mužského a ženského protipólu a zároveň vysvětluje pradávňý čínský pohled na svět, který vnímá Zemi jako čtverec, nad nímž se klenou kulatá Nebesa.

Tabulka , která následuje, je shrnutím prvků tradiční čínské architektury, čínské symboliky a symbolů spojených se sportovním odvětvím. U každého sportoviště je přehledně uvedeno, zda bylo využito některého ze zmíněných prvků.

Z pohledu tradiční čínské architektury došlo u deseti ze čtrnácti zkoumaných sportovišť k použití alespoň jednoho z typických prvků. Častým bylo využití severojižní linie. Na toto typicky čínské rozvržení se dbalo jak při vzniku obyčejných obydlí, palácových staveb (Chrám nebes) tak i měst samotných (Peking). Důraz na severojižní osu byl kladem kvůli dosažení rovnováhy. Tento prvek byl využit při stavbě Národního stadionu, Národního plaveckého centra, Národního krytého stadionu, Pekingského travnatého tenisového kurtu a Tianjinského olympijského centra.

Druhým často využívaným prvkem je dominance střechy, které je pro čínskou architekturu, na rozdíl od té evropské, velice typické. Zatímco v evropských zemích je zvykem zdobit fasádu domu, v Číně je tím nejzdobnějším a nejvýraznějším prvkem právě střecha. Sportovišť s výraznou střechou je celkem sedm, z nichž u dvou se objevil výrazný přesah krovu, prvek pro tradiční čínskou architekturu velice typický.

Z hlediska použitého materiálu převažovalo využití oceli a betonu. Nejstarší používaný materiál, tedy dřevo, se objevil pouze výjimečně a to spíše dekorativně. Dřevěné části se objevily u Pekingské střelecké haly a Tělocvičny pekingské technologické univerzity.

Posledním využitým prvkem tradiční čínské architektury je systém trámů a sloupů. V případě sportovišť však trámy nemají nosnou funkci, pro kterou byly využívány v minulosti, ale spíše dekorativní. Taktéž nejsou lakovány barevně. Trámy se objevily u čtyř nově postavených sportovišť- Tělocvičny Čínské zemědělské univerzity, Tělocvičny Pekingské univerzity, Laoshanského velodromu, Tělocvičny Pekingské technologické univerzity.

Přesuňme se k čínské symbolice, která je patrná u osmi zkoumaných sportovišť. Objevila se zde jak číselná symbolika, symbolika barev tak i symboly rostlin, či vody. V případě číselné symboliky se u dvou sportovišť objevilo číslo tři. Jak Pekingský travnatý tenisový kurt, tak Tianjinské olympijské centrum je tvořeno právě třemi dominantními stavbami. Trojka je v Číně považována za magické číslo, neboť znázorňuje základní trojici, kde trojka je symbolem člověka.

Z pohledu barevné symboliky se nejčastěji objevuje barva červená, rudá. Ta je barvou životodárnou a má moc odhánět zlé síly. Byla využita u tří sportovišť- Národního stadionu, Tělocvičny Pekingské technicko- vědecké univerzity a Pekingské střelecké haly. Pekingská olympijská basketbalová tělocvična je znázorněním barvy zlaté, která je barvou nejurozenější. V minulosti se používala pro střechy císařského paláce. Poslední použitou barvou je barva modrá, která symbolizuje požehnání z Nebes. Byla využita také pouze u jednoho sportoviště a to Národního plaveckého centra.

U dvou sportovišť se objevilo znázornění vody. Stěny národního plaveckého centra znázorňují molekuly vody a Tianjinské olympijské centrum je tvořeno třemi budovami ve tvaru kapek vody. Voda je nejdůležitějším z pěti prvků, dárce života, prapočátkem všeho.

Kromě již zmíněných čínských symbolů, které byly využity u více staveb, se objevily ještě další, které většinou souvisí s daným sportovním odvětvím. Kapky vody jsem již zmínila z hlediska čínské symboliky. Mohou být však vnímány i jako symboly poukazující na sportovní odvětví spojené s vodou. Symbol vody se objevil u dvou

zkoumaných staveb- Národního krytého stadionu a Tianjinského olympijského centra. Ostatní prvky byly využity vždy pouze jedenkrát. Jedná se o vějíř, lotosový květ a pšenici. Vějíř, který znázorňuje střecha Národního krytého stadionu, je velice typický symbol spjatý s kulturou této země. Symbol buddhismu, znak čistoty a skromnosti, tedy lotosový květ, tvar jaký byl dán třem kurtům Pekingského travnatého tenisového kurtu. Posledním zmíněným symbolem je pšenice, plodina životodárná. Pšeničné pole představují tvary Pekingské olympijské basketbalové tělocvičny.

Symbole spjaté s daným sportovním odvětvím se neobjevovaly tak často jako prvky tradiční čínské architektury či čínská symbolika, avšak nebyly žádnou výjimkou. Využity byly u pěti zkoumaných sportovišť. Na střeše Tělocvičny Pekingské Univerzity můžeme nalézt obrovský pingpongový míček, tvar Pekingské Střelecké haly znázorňující luk, střecha Laoshanského velodromu je ve tvaru bezpečnostní helmy, na tělocvičně Pekingské vědecko-technické univerzity můžeme vidět gigantický pásek, součást oděvu judisty či taekwondisty a budovy Olympijského plachetního centra v Qingdau jsou ztvárněním rozličných loděk a jiných symbolů spjatých s mořem.

List aplikace
Microsoft Excel 97-20

9. Resume

My bachelor thesis is interested in the architecture of the Olympic stadions which were build for the Olympic games 2008 in Beijing. The aim of this thesis is to show that despite the fact the Chinese architecture is highly influenced by European and American style, there are, also nowadays, still visible elements of traditional Chinese architecture. I focus on each newly built venue and find its symbolics- either connected with some sport branch or symbols which have been used in China for ages.

The result shows that all new venues aren't just super temporal buildings of various shapes, using modern technology but also in 21st century there are still based on old Chinese traditions.

10. Seznam literatury

EBERHARD, Wolfram. *Lexikon čínských symbolů: obrázková řeč Číny*. Z něm. Přel. Eva Černá. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2001. 292 s. ISBN 80-7207-401-6.

OBUCHOVÁ, Ľubica. *Čínské symboly*. Praha: Grada, 2000. 192s. ISBN 80-247-9045-9.

OLIVOVÁ, Lucie. *Tradiční čínská architektura*. Praha: Dokořán, 2008. 160s. ISBN 978-80-7363-178-9.

Olympic architecture: Beijing 2008. Z čín. do angl. přel. Guangsen He, Xiangjiang Li, Li Li. Beijing: China Architecture & Building Press, 2008. 314s. ISBN: 978-3-7643-8834-8.

Internetové zdroje

'Fan' unfolds -- the National Indoor Stadium is delivered for use.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/nis/headlines/n214203747.shtml> (23.4.2010).

Beijing Olympic Green Tennis Court.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/ogt/n214074586.shtml> (23.4.2010).

Completed USTB Gymnasium, nature-friendly and people-friendly.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/stg/headlines/n214196192.shtml> (2.5.2010).

Olympic Table Tennis venue inaugurated.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/pkg/headlines/n214208251.shtml> (3.5.2010).

Olympic basketball venue ready.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/wis/n214230615.shtml> (3.5.2010).

Laoshan Velodrome a technological masterpiece.
<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/lsv/headlines/n214210791.shtml> (28.4.2010).

Beijing's first new venue delivered.

<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/bsh/headlines/n214116025.shtml>

(20.4.2010).

Completed BUT Gymnasium to serve as Badminton and Rhythmic Gymnastics venue.

<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/btg/headlines/n214172596.shtml> (5.5.2010).

Shunyi Rowing-Canoeing Park delivered.

<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/src/headlines/n214116110.shtml> (4.5.2010).

Qingdao Olympic Sailing Center

<http://en.beijing2008.cn/cptvenues/venues/qdm/n214076069.shtml> (6.5.2010).

Introduction . <http://www.n-s.cn/en/generalinfo/introduction/> (18.4.2010).

Construction proces. <http://www.water-cube.com/en/intro/construction/index.shtml>

(18.4.2010).

11. Zdroje obrázků

Obr. č. 1- foto autor

Obr. č. 2- foto autor

Obr. č. 3- foto autor

Obr. č. 4- foto autor

Obr. č. 5- foto autor

Obr.č.6- [http://www.cbc.ca/gfx/images/sports/photos/2008/05/16/venues-nationalindoor-night\(2\).jpg](http://www.cbc.ca/gfx/images/sports/photos/2008/05/16/venues-nationalindoor-night(2).jpg) (25.6.2010).

Obr.č.7- http://3.bp.blogspot.com/_a9IoMedsR8Q/SJWYVfnu4YI/AAAAAAAAAiM/3J6fp351vqQ/s320/Beijing%2BOlympic%2BGreen%2BTennis%2BCourt.JPG (25.6.2010).

Obr.č.8- <http://www.yangshuochina.com/article/UploadPic/2008-6/200862517464481960.jpg> (17.12.2010)

Obr.č.9- <http://i3.sinaimg.cn/2008/en/news/2007-08-29/U2150P461T74D170F1664DT20070829155439.jpg> (25.6.2010).

Obr.č.10- http://newsimg.bbc.co.uk/media/images/44586000/jpg/_44586258_judo_taekwondostadium.jpg (25.6.2010).

Obr.č.11- http://www.bdonline.co.uk/Pictures/web/k/o/c/Peking_University_Gymnasium_credit_Chen_Kai_Xinhaua_.jpg (25.6.2010).

Obr.č.12- http://www.welt.de/multimedia/archive/00619/eng_olympics_06_BM_619250p.jpg (11.8.2010).

Obr.č.13-

http://www.chinaweb.de/olympia_china/olympiade_bilder_peking_china/olympia_peking_stadion_Laoshan_Velodrome_1_1000.JPG (25.6.2010).

Obr.č.14- <http://images.beijing2008.cn/20071008/Img214172678.jpg> (25.6.2010).

Obr.č.15- http://img.skysports.com/08/07/800x600/rowing_1061203.jpg (25.6.2010).

Obr.č.16- <http://images.beijing2008.cn/20070620/Img214099662.jpg> (25.6.2010).

Obr.č.17- foto autor

Obr.č.18- <http://images.beijing2008.cn/20070817/Img214132330.jpg> (25.6.2010)